

KRITIKA

Podpiranje vsaj treh vogalov

ODER

Tena Štivičić: 3 zime.

Režija Barbara Hieng Samobor.

Mestno gledališče ljubljansko.

Gregor Butala

Kot zaključno premiero sezone na velikem odru so v Mestnem gledališču ljubljanskem uprizorili 3 zime hrvaško-britanske avtorice Tene Štivičić. Predlogo bi lahko označili kot nekakšno »veliko dramo«, ki skozi obdobje skoraj 70 let in množico nastopajočih oseb, med katerimi sicer nobena ne izstopa pretirano, vendar niso zato nič manj tenkočutno ter poglobljeno izrisane, razprostre zgodovinsko fresko nekega okolja, kot preseva skozi usode družinskih članov več generacij. Četudi se zdi vsaj osnovna formula igre razmeroma preprosta – ista rodbina v istem stanovanju, trije različni časovni režnji, umeščeni na družbene (in družinske) prelomnice –, gre za večplastno, vsebinsko polno, zlasti pa natančno napisano in zgrajeno besedilo, ki kljub precejšnji dolžini deluje nadvse dinamično in uprizoritveno hvaležno. V nekem oziru se celo zazdi, kot da je skoraj »predobro«, kolikor v mozaičnem sestavljanju filigransko strukturane celote, v kateri prav vsak delček naposled dobi smiselno vlogo, ne dovoljuje večjih posegov ali odstopanj, temveč tako rekoč narekuje določeno logiko uprizoritve – toda to so lahko kvečjemu nekakšne »prijetne skrbi«, s katerimi si ustvarjalna zasedba pod režijskim vodstvom Barbare Hieng Samobor vsaj po videnem sodeč ni pretirano belila glave.

Drugče povedano, postavitev tega na neki način zelo »klasičnega« teksta, pač kolikor se v njem vse »dogaja« skozi dialoge, se v rahlo stiliziranem realizmu osredotoča na bistveno: na like, njihove medsebojne odnose in odmeve spreminjajoče se zunanje realnosti (od političnega sistema do tehnologije ali

pa temeljnih vrednot) v njihovih življenjih. Tovrstnim smernicam sledi tudi vizualna podoba predstave: tako na primer kostumografija Lea Kulaša občutljivo izhaja iz značaja posameznih oseb, hkrati pa markira njihov družbeni položaj in odraža časovno umeščenost nekega prizora; slednje velja tudi za scenografijo (Darjan Mihajlovič Cerar), ki enotnemu prizorišču, ogromni sobi meščanske hiše, poišče ustrezno podobo v različnih zgodovinskih kontekstih, in glasbeno-zvočno opremo Draga Ivanuše, ki ornamentira (pre)dolge prehode med posamičnimi odrskimi slikami – razvlečenost teh prehodov je ena redkih hib uprizoritve, vendar se ji ob taki scenografski zasnovi in iz nekaterih drugih razlogov, kot sta menjavanje kostumov in maske (pri čemer je treba pohvaliti prispevek oblikovalke maske Barbare Pavlin), verjetno ni bilo mogoče povsem izogniti.

Družinska saga te vrste ponuja odlično izhodišče za igralske stvaritve – tokrat so v ospredju ženske vloge (položaj žensk je sicer eden glavnih tematskih motivov drame), pri čemer gre za poudarjeno močne in požrtvovalne osebnosti: začne se s služkinjo Moniko (nje-

ni pohlevni preproščini Mojca Funkl vtisne tudi trezno odločnost), ki v težavnih razmerah vzgoji nezakonsko hčer Ružo, pozneje partizanko, ki se po vojni vseli v dom nekdanjih gospodarjev (Eva Jesenovec tej nepopustljivi borki vdahne neko pritajeno krhkost); tam nato odrasčata njeni hčerki Maša (Jana Zupančič ji pretehtano nadene izraz trpne sprjaznenosti) in bolj samozavestna Dunja (Iva Krajnc elegantno ujame njeno neposrednost), a tudi Mašini potomki Alisa (svetovljansko dekle s sodobnimi identitetnimi zagatami utelesi Tjaša Železnik) ter Lucija (Tina Potočnik jo izoblikuje v preseku med predanostjo družini in poplitvenim pragmatizmom), ozvezdje izrazitih ženskih figur pa zaokroža Jette Osttan Vejrup kot malce ekscentrična Karolina. Moški so tu bolj stranski dodatki, večinoma gre za razsute ali zavojene eksistence, naj gre za zlomljenega Aleksandra (Gregor Gruđen), na rob odrinjenega in v poskusih, da bi bil vendarle »glava družine«, že komičnega Vlada (mojstrsko ga razplasti Sebastian Cavazza) ali pa zagrenjenega Karla (zanesljivi Uroš Smolej). x

Drama 3 zime hrvaške avtorice Tene Štivičić je hkrati intimna družinska saga in večplastna zgodovinska freska. ☞ Damjan Švarc